

کیمیایاگر باشتیرین رۆمانی وه رگیراوی کوردیه

ئێده لانی عهبدوللا

رۆمان بهیهکیک له بهشه گرنگهکانی ئێدهب دهژمیریت ، زۆرجار رۆمانیک توانیوییهتی کۆمهلیک بگۆریت ، بۆ نمونه لینین پیتی وابوو رۆمانی دایکی (مهکسیم گۆرکی) ، شۆرشى روسى 10 سال پيشخست . له کوتایى هفتاکان ئهم رۆمانه کرایه کوردی ، که کاریگهريهکی ئیجگار گهورهی لهسهه چینی خويندهوارو رۆشنییری ئهوکات ههبوو . رۆمانی (ههمه دۆک ، یهشار کهمال و ئازادی یا مه رگی ، کازانتزاکى) ، به رۆمانه باشهکان دهژمیریت که له لایهن ههردوو نووسهههه گهورهه کوردهوه (عهبدوللاى ههسهه زاده ، که ریمی حوسامی) کراون به کوردی . لی کاتیک که رۆمانی کیمیایاگره م بینى ، ههمان کاریگههه ههبوو لام . ئهم رۆمانه که له نووسینی رۆمانووسی گهورهه به رازیلی (باؤلۆ کۆیلۆ) یه و ، ئاسۆی ههسهه زاده کردوویهتی به کوردی . له کاتگای دلهوه سووپاسیکی گهوره ئاراستهه به ریز ئاسۆی ههسهه زاده دهکهم . به راستی کاریکی ئیجگار باشی کردووه .

کیمیایاگر باسی چی دهکات ؟!

کیمیایاگر چیرۆکی لاویکی شوانی ئیسپانیه (سانیاگۆ) ، که ئهم شوانه که سیکی ئازادهه ههه ئهه ئازادیهشی وای لیدهکات بپیت به شوان و بهدوای گریکانی ژياندا بگه رپیت و ترسی له ژيان نه بپیت وهه ولی کردنه وهه ده رگا تاریک و ترسناکهکانی ژيان بدات. ئهم شوانه ئازاده رۆژیک له سووچیکی که نیسهیه کدا خهونیکی ده بینیت ، که تپیدا گهنجینهیهکی گهوره ده دۆزیته وهه ، ههه له خهونه که شیدا پیتی ده لێن که ئهم گهنجینهیه له نزیک ئههرامهکانی میسهه . ئههیش بۆ ئهوهه بگات بهم خهونهه ریگای دوورو ترسناکی بیابان و وولاتی غه ریبی ده گریته بهه . له ئیسپانیاهه بۆ وولاتی میسهه به ریده که ویت . له ریگا تووشی چه ندین رووداو کاره ساتی جوړاو جوړ ده بپیت ، چه ندین که سی دزودرنده ، پیاوچاک وزانا ده بینیت . پاؤلۆ کۆیلۆ زۆر زیره کانه توانیویهتی مرۆقهکان پیناسه بکات و له ناو رووداوهکاندا رۆلیان دیاری بکات .

زمانی نووسین

ئهم رۆمانه به زمانیکی زۆر ساده نووسراوه ، نووسهه هه ولی داوه به جوړیک قسان بکات ، که هه موو مرۆفیک لپی تی بگات . پاؤلۆ کۆیلۆ توانیوییهتی تهکنیکی نوئ به کار بهینیت . بۆ نمونه رۆمانه که به چه ندین شیوه زمان نووسراوه . جاریک به زمانی سانیاگۆه قسه دهکات ، جاریک به زمانی گهشتیاره ئینگلیزه که ، جاریک به زمانی کیمیایاگره که ، جاریک راناوی که سی دووهه به کار ده بینیت. که ئهم جوړه زمان و نووسینه بۆ من شتیکی نوئ بوو . پیتی ده چیته خوینهه که میک هیلاک بیت یان لپی تیک بچیت ، لی کۆیلۆ نا هیلیت بیتا قهت بیت و توانیوییهتی به پیتی رووداوهکان زمانهکان به کار بهینیت و رووداوهکانیش به شیوهیهکی جوان داریژراون .

رووداو پاله وانهکانی

کۆیلۆ توانیوییهتی کۆمهلیک رووداوی سهیره خۆشمان بۆ دروست بکات ، که خوینهه راده کی شیتته ناو رۆمانه که وه ، تووشی بیتا قهت و هیلاکی ناکات . بگره ئهه رووداوانه و له خوینهه دهکات

هۆگری رۆمانه که بێت . سهفه ره که پریه تی له چه ندین کاره سات و رووداوی خوش و ناخۆش . (دزینی پاره که ی سانیاگو له لایه ن دزی که وه) لێ پاش ئه وه تووشی (دوکانی کریستال فرۆشه که ده بێت) ، له وێ کریستال فرۆشه که ده ناسیت و کۆمه لێک دیالوگی جوانی نووسیوه . پاشان سه فه رو کاروانی بیابانه که ، ناسینی کیمیا گه ره ئیگلیزه که و تیکه لا و کردنی به ناو رۆمانه که ، پاشان چیرۆکی خۆشه ویستی (که زیه) ده ست پێده کات و ژیا نی خه لکی سه حرا باس ده کات . ئینجا کیمیا گه ره که ده رده که ویت به شیوه یه کی سه ره کی کاری گه ری به سه ر رۆمانه که وه ده رده خات . پاشان گه یشتن به وولاتی میسو ئه هرامه کان ، رووتکردنه وه ی له لایه ن چه ند چه ته یه که وه و که شفکردنی شوینی گه نجینه که ، که به شیوه یه کی سه یر ده رده که ویت و (چه ته کان پاش ئه وه ی رووتی ده که نه وه ، به گالته پیکردنه وه باسی گه نجینه که ی بو ده که ن که ده که ویت نه ناو ئه و که نیسه یه ی که خه ونه که ی تیدا دیوو) . سانیاگو ئه وه موو پێگایه ی بریوو بو ئه وه ی بگاته میسر ، لێ ئه وان پێی ده لێن که گه نجینه که له وولاتی خۆیه تی ، به م شیوه یه ده گه ریته وه بو شوینی خۆیی و گه نجینه که ده دۆزیته وه .

گرنگی ئه م رۆمانه

ئه م رۆمانه زۆر گرنگه بو هه موو که سیک که بیه ویت له رۆمان و ژیا ن تیگات . ئه م رۆمانه له 150 لاپه ره دا ، گه وهره ترین وانه ی ژیا نمان فیڕ ده کات . زۆرجار هه ندیک که س پێی وایه ، رۆمان ده بێت لاپه ره کا نی زۆر بێت ، ئینجا ده توانیت په یامی کی مه زن بگه یه نیت ، لێ ئه م رۆمانه پێمان ده لیت که وانییه .

زیره کی پاۆلو کۆیلۆ

پاۆلو کۆیلۆ که خۆی کابرایه کی به رازیلیه ها تووه باسی چه ندین وولاتی بیگانه مان بو ده کات ، که له رووی زمان کولتوو ره و بیگانه ن به و . باسی ئیسپانیا ده کات که وولاتی کی بیگانه یه بو ئه و ، ها تووه زۆر به وردیش باسی میژووو کولتوو ری ئه و وولاته مان بو ده کات . بو نمونه باسی دا گیرکردنی ئیسپانیا ده کات له لایه ن عه ره به وه ، من بو یه که م جار زانیم که له ئیسپانیا به ئیسلامه کا نیان ووتوه (مۆره کان) لاپه ره 13 . یا ن قه ره جه کان له گه ل عه ره به کان ها توون بو ئیسپانیا لاپه ره 32 . کۆیلۆ شاره زایه کی ته واوی له ئاینی ئیسلام هه بووه ، باسی چه ج ده کات و گرنگی ئه م کاره ش بو که سیکی موسلمان ده رده خات به تاییه ت له لاپه ره 50 دا کاتیک باسی ئاواتی کریستال فرۆشه که ده کات . جگه له وه ی باسی نوێژ و پینچ فه ریزه کا نی ئیسلام ده کات . باسی نوێژ ده کات و چۆن کاروانچه کان رۆژانه پینچ جار نوێژ ده که ن لاپه ره 65 . هه ره ها کۆیلۆ شاره زای ژیا نی بیابان و ئه ستیره ناسی و کیشه کا نی سه حرا له لاپه رکا نی 71/70 دا به جوانی ده کات . جگه له وه ی باسی عادات و ته قالیدی عه ره بی ده کات ، بو نمونه نا بیته قسه له گه ل ژنی جل ره شدا بکه یت لاپه ره 80 . باسی قیبتیه کا نی میسر ده کات و پێشانی ده دات که ئه وان خه لکی مه سیحی و عه ره ب نین .

به راستی کۆیلۆ شاره زایه کی ته واوی جیهانی ئیسلامی و عه ره بیه ، هه ر بۆیه جیگای خۆیه تی گه ر بکریته به سه فیری گه لان .

کۆیلۆ توانیویه تی جیهانی ریالیست و رۆمانسی و قه نتازیا و خه یال تیکه لی ناو رۆمانه که ی بکات . ئه مه ش ته کنیکی کی نوێیه . گه ر جا ران ده بوا یه رۆمان ریالیست بێت یا ن خه یالی ، لێ کۆیلۆ هه ردوو جیهانی تیکه ل به یه کتر کردوه . که ئه مه شتیکه خوش و جوانه ، مروقی ئیستا

پێویستی به جیهانی خهیاڵ و فهنتازیا ههیه و جێژی لێوه ده گرێت . به لای منه وه کیمیا گهر جوانترین رۆمانه که خویندبێتمه وه ، شایانی ئه وه یه که وه رگێره که ی خه لات بکرییت ، به راستی گهر ئه وه نه بوایه خوینه ری کورد ئاگای له م رۆمانه مه زنه نه ده بوو ، هه ر بۆیه جاریکی تریش سوو پاسی برای به ریز ئاسۆی هه سه ن زاده ده که م .

ardellen2@yahoo.de

ئه لمانیا